अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५ नुसार अल्पसंख्याक विकास विभाग (खुद्द) च्या आस्थापनेवरील गट-ड मधील पदांवर शारीरिकदृष्टया अपंगांसाठी आरक्षण ठेवणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग,
शासन निर्णय क्र. अपंग २०११/प्र.क्र.२०१/का-१
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : २२ नोव्हेंबर,२०११

वाचा:- १. अपंग व्यक्ती (समान संधी संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५
२. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. एसआरव्ही १०९७/प्र.क्र.१२/१६अ, दि. २.५.१९९८
३. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. एसआरव्ही १०९७/प्र.क्र.३१/१६अ, दि. १६.३.१९९९
४. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. अपंग १००१/६१/प्र.क्र.३६/२००२/१६अ, दि. १०.५.२००२
५. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. न्यायाप्र-२००९/ प्र.क्र.५/ सुधार-३, दिनांक ३.८.२०१०
६. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. न्यायाप्र-२०११/ प्र.क्र.४/ सुधार-३, दिनांक १७.३.२०११

प्रस्तावना :-

अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ (जम्मू व काश्मीर राज्य वगळता) संपूर्ण देशामध्ये दिनांक ७.२.१९९६ पासून लागू करण्यात आला आहे व त्याप्रमाणे तो महाराष्ट्र राज्यातही त्या तारखेपासून लागू झाला आहे. सदर अधिनियमातील कलम ३२ नुसार अपंगांसाठी शासन सेवेत अपंग आरक्षण ठेवण्याची पदे शोधून काढणे /निश्चित (Identify) करणे आवश्यक आहे.

अपंग व्यक्तीसाठी सुधारित पद निश्चिती करण्यासंदर्भात मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या जनहित याचिका क्रमांक २२५/२००९ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार शासकीय/निम शासकीय सेवेतील पदे अपंगांसाठी आरक्षित पदे सुनिश्चित करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. त्यास अनुसरुन सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भ क्रमांक ५ व ६ अन्वये असे कळविले आहे की, केंद्र शासनाने अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ मधील तरतूदीस अनुसरुन त्यांच्या अखत्यारीतील आस्थापनेवरील अपंग व्यक्तींसाठी पदे निश्चित करुन यादी प्रसिद्ध केलेली आहे. केंद्र शासनाच्या या यादी नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील शासकीय व निम शासकीय आस्थापनेवरील जी पदे समान आहेत ती पदे संबंधित विभागांनी अपंगांसाठी निश्चित करण्यासाठी आदेश निर्गमित करावेत. त्यानुसार अल्पसंख्याक

विकास विभाग (खुद्द) मधील सरळसेवेने भरण्यात येणाऱ्या गट-ड संवर्गातील पदांबाबत अपंगांसाठी आरक्षण निश्चित करण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ मधील तरतूदीनुसार केंद्र शासनाने त्यांच्या अखत्यारीतील आस्थापनेवरील जी पदे अपंग व्यक्तीसाठी आरक्षण देण्यासाठी निश्चित केलेली आहेत त्या यादीशी तुलना करुन अल्पसंख्याक विकास विभाग (खुद्द) मधील गट ड या संवर्गातील सरळसेवा भरतीने भरावयाच्या पदांसाठी खालीलप्रमाणे अपंगांसाठी पदे निश्चित (Identify) करण्यात आहेत.

अल्पसंख्याक विकास विभाग (खुद्द)

गट ड शिपाई	क्षीण दृष्टी / अंध (LV) / (B)	कर्णबधीर (HH)	अस्थिव्यंग (OL)

LV- low vision	B- Blind
HH- Hearing Handicapped	OL- one leg affected

अपंग व्यक्ती (समान संधी संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ चे कलम २ (टी) नुसार अपंग व्यक्तीचे अपंगत्व किमान ४० टक्के असणे आवश्यक राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात आला असून त्याचा **सांकेतांक क्रमांक** २०११११२३०९२४०७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

(इ.मु.काझी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
३. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
४. मा. मंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. राज्यमंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव, अल्पसंख्याक विकास विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक
७. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
८. आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, (१६-अ), मंत्रालय, मुंबई
१०. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. सह सचिव / उप सचिव / सर्व अवर सचिव / सर्व कक्ष अधिकारी, अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
१२. निवडनस्ती (कार्यासन का-१)